

Št.dok.: 302-7-0/2020/

Datum: 24. 4. 2020

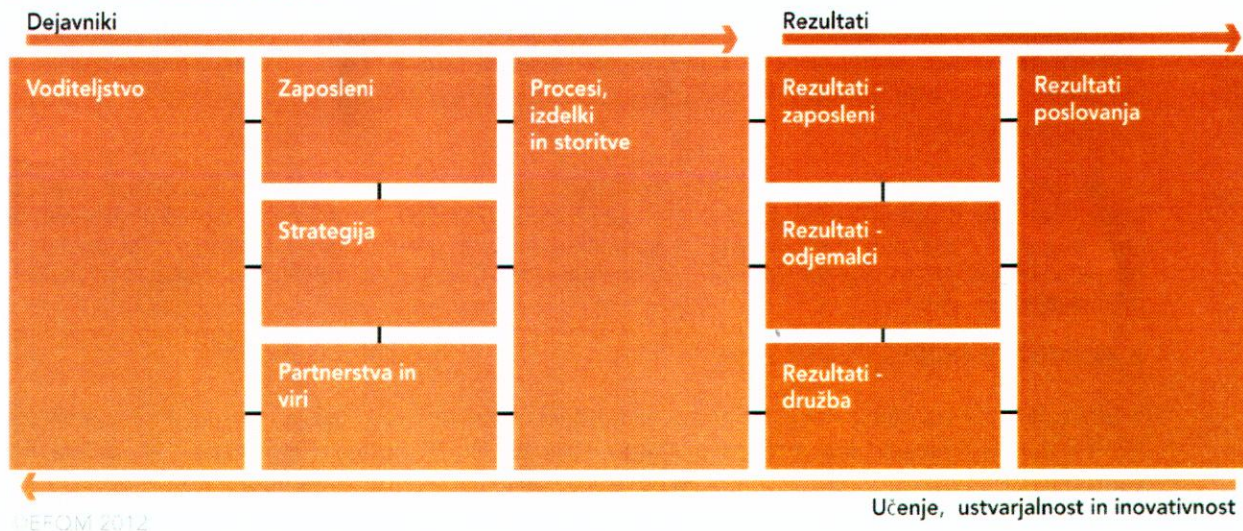
Poročilo o delu Odbora za priznanja Republike Slovenije za poslovno odličnost (PRSCO) za leto 2019

1. UVOD

Priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost (v nadaljevanju: PRSCO) je najvišje priznanje Republike Slovenije za dosežke na področju kakovosti proizvodov in storitev ter kakovosti poslovanja kot rezultata razvoja znanja in inovativnosti. Priznanje spodbuja slovenske organizacije k uvajanju sistemov sodobnega, učinkovitega in celovitega doseganja poslovne odličnosti ter hkrati daje prejemnikom priznanja večjo moč pri njihovi konkurenčnosti doma in v svetu.

Priznanje PRSCO temelji na modelu odličnosti EFQM, ki na podlagi enakih meril za vse sodelujoče organizacije omogoča globalno in nacionalno primerljivost javnega in zasebnega sektorja ter izmenjavo izkušenj in dobrih praks. Merila modela odličnosti EFQM upoštevajo, da je mogoče doseči odlične rezultate delovanja, odjemalcev, zaposlenih ter družbe preko voditeljstva kot gonila strategije, zaposlenih, partnerstev, virov in procesov. Model odličnosti EFQM sestavlja 9 meril, ki se nadalje delijo na 32 podmeril. Za ocenjevanje se uporablja strukturiran sistem, imenovan matrika RADAR.

Slika 1: Model odličnosti PRSCO

Cilj PRSCO kot najvišjega državnega priznanja na področju odličnosti poslovanja, je dvig konkurenčne sposobnosti Slovenije, preko:

- širjenja uveljavljenega in preizkušenega modela odličnosti EFQM v poslovanje na vseh področjih delovanja države,
- širjenja zavedanja o pomenu odličnosti poslovanja v slovenske organizacije (nenehno izboljševanje),

- spodbujanja procesov samoocenjevanja v organizacijah zasebnega in javnega sektorja,
- spodbujanja konkurenčne primerjave z domačimi in tujimi organizacijami (benchmarking),
- promocije domačih organizacij, ki dosegajo najboljše rezultate na področju odličnosti poslovanja, promocije uspešnih strategij in programov za doseganje trajnostne odličnosti doma in v tujini.

Za izvajanje strokovnih in administrativnih nalog na področju priznanja Republike Slovenije za poslovno odličnost od januarja 2019 dalje skrbi SPIRIT Slovenija, javna agencija.

Slovenija je na svetovni lestvici konkurenčnosti, ki jo vsako leto objavlja Mednarodni inštitut za razvoj managementa (IMD), zadržala 37. mesto. Na lestvici konkurenčnosti Svetovnega gospodarskega foruma (WEF) pa smo že tretje leto zapored na solidnem 35. mestu. Pri tem ne gre spregledati, da smo napredovali pri večini stebrov, ki so pomembni z vidika poslovne odličnosti in so kot kazalniki določeni tudi v Strategiji poslovne odličnosti v Sloveniji 2018 - 2030. Področje institucionalnega okolja smo izboljšali za 8 mest, učinkovitost trga dela je napredovala za 4 mesta, podjetniške strategije in inovacije za 11 mest. Poslabšanje za 2 mesti beležimo le na področju tehnološke pripravljenosti.

S sistematičnim uvajanjem poslovne odličnosti v slovenskih organizacijah lahko ta rezultat izboljšamo in se tako postavimo ob bok najkonkurenčnejšim gospodarstvom. Nenazadnje je združenje EFQM istoimenski model vpeljalo v več tisoč organizacij po celem svetu, z namenom povečevanja njihove konkurenčnosti. V okviru Vlade RS že od leta 1998 deluje Odbor PRSPO, katerega člani po položaju so minister, pristojen za gospodarstvo, minister, pristojen za znanost, minister, pristojen za javno upravo, in predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Na podlagi imenovanja za mandatno obdobje 2017-2021 so člani Odbora PRSPO še g. Anton Rozman kot predstavnik reprezentativnih sindikatov Slovenije, dr. Marjan Rihar kot predstavnik reprezentativnih gospodarskih zbornic Slovenije, g. Marko Lotrič, direktor Lotrič Meroslovje, d.o.o., mag. Marko Gorjup, direktor - predsednik posloводства TPV Group d.o.o., ga. Mateja Sotler Štor, načelnica Upravne enote Novo mesto in izr. prof. dr. Brigita Skela Savič, Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin. V pristojnosti Odbora PRSPO je odločanje v postopku PRSPO.

Del organizacijske strukture in postopka ocenjevanja je tudi Razsodniška skupina, katere naloge so predvsem pregled vseh vidikov postopka ocenjevanja, pregled vlog prijaviteljev, poročil o obisku prijaviteljev in vseh drugih podatkov o prijaviteljih, priprava predloga finalistov in dobitnikov priznanj za Odbor PRSPO ter pregled končnih poročil za prijavitelje.

Vloge organizacij v postopku PRSPO ocenjujejo ocenjevalci, ki so opravili licencirano usposabljanje in izpolnjujejo tudi druge potrebne pogoje. Imenuje jih Odbor PRSPO, izbrani pa so izmed vodstvenih delavcev in strokovnjakov z znanjem in izkušnjami na področju odličnosti poslovanja v zasebnem in/ali javnem sektorju in opravljenim ustreznim usposabljanjem za ocenjevalce. Ocenjevalci ocenjujejo vloge prijaviteljev v okviru ocenjevalnih skupin.

2. POSTOPEK PRSPO V LETU 2019

V Sloveniji je danes prepoznanih 31 poslovno odličnih organizacij, od tega je - skupaj z s prejemnikom PRSPO 2019 - 16 prejemnikov priznanja za poslovno odličnost in 25 različnih organizacij, ki so bile nagrajene s certifikatom Prepoznani v odličnosti EFQM od leta 2013 do danes. 8 jih je še veljavnih.

2.1 Javni razpis

Javni razpis za podelitev priznanja Republike Slovenije za poslovno odličnost za leto 2019 je bil objavljen 22. februarja 2019 v Uradnem listu Republike Slovenije št. 11/19.

V postopek ocenjevanja za PRSPO 2019 sta se prijavili dve organizaciji: podjetje Lotrič Meroslovje, d.o.o. v kategoriji organizacij z manj kot 250 zaposlenih v zasebnem sektorju ter Termoelektrarna Brestanica d.o.o. v kategoriji organizacij z manj kot 250 zaposlenimi v javnem sektorju.

Za oba prijavitelja sta bili oblikovani ocenjevalni skupini, skupno je bilo v ocenjevanje vključenih 10 ocenjevalcev in 7 razsodnikov.

2.2 Rezultati

V okviru izvedbe postopka ocenjevanja in ostalih zahtevanih postopkov je prijavljena organizacija Lotrič Meroslovje d.o.o. prejela nad 500 točk in je bila, skladno z distribucijsko pogodbo med SPIRIT Slovenija in EFQM nagrajena z mednarodno priznanim certifikatom Prepoznani v odličnosti – 5 zvezdic. Termoelektrarna Brestanica d.o.o. je prejela nad 400 točk in bila nagrajena s certifikatom Prepoznani v odličnosti – 4 zvezdice.

Poudariti velja, da je pridobitev mednarodno veljavnih certifikatov, ki jih izdaja EFQM, izjemnega pomena, saj predstavlja udejanjanje kriterijev modela odličnosti EFQM v Sloveniji in priznava dosežke teh organizacij v mednarodnem merilu. Slednje pomaga slovenskim podjetjem in drugim organizacijam pri prepoznavnosti in preboju na tuje trge ter odpira nove poslovne priložnosti. EFQM prejemnike teh certifikatov tudi uvrsti na svoj seznam odličnih organizacij, ter – v letu 2017 uveden – EFQM globalni indeks odličnosti. Nagrajene organizacije lahko certifikat 3 leta uporabljajo v promocijske namene.

Po odločitvi Odbora PRSPO je bilo podjetje Lotrič Meroslovje, d.o.o. prepoznano za zmagovalca in prejemnika Priznanja RS za poslovno odličnost v letu 2019.

2.3 Slovesnost ob podelitvi PRSPO

Proces ocenjevanja PRSPO za leto 2019 se je zaključil s slovesnostjo, ki jo je SPIRIT Slovenija organizirala 4. marca 2020 v Ljubljani. Svečani gostje in govorniki so bili Borut Pahor, predsednik Republike Slovenije, ki je podelil Priznanje za poslovno odličnost, Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo ter predsednik Odbora in Ajda Cuderman, direktorica SPIRIT Slovenija. Po slavnostni podelitvi certifikatov in priznanja je potekal tudi programski del dogodka z okroglo mizo *Obrazi odličnosti*, kjer so sodelovali odlični posamezniki z različnih področij: Damir Skomina, najboljši nogometni sodnik v svetovnem merilu 2019, Ninna Kozorog, Slovenka leta 2019, Aida Kamišalić Latifić, inženirka leta 2019, Peter Podlunšek, podjetnik leta 2019, Uroš Ahčan, svetovno priznan kirurg, in Andrej Poklič, direktor GKN Driveline d.o.o., prejemnik Priznanja RS za poslovno odličnost 2018.

Dogodka se je udeležilo več kot 200 udeležencev, od tega jih je vsaj 80 % prihajalo iz gospodarstva. Gre za pozitiven obrat strukture udeležencev v primerjavi s preteklim letom, ko je med udeleženci prevladoval javni sektor.

3. STRATEGIJA RAZVOJA POSLOVNE ODLIČNOSTI 2018 - 2030

V maju 2018 je bila v Uradnem listu Republike Slovenije, številka 31/18, objavljena novela Zakona o priznanju Republike Slovenije za poslovno odličnost, ki je prinesla dve pomembni spremembi za PRSPO postopek, in sicer:

- prenos pristojnosti za področje priznanja z ministrstva, pristojnega za znanost, na ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, z namenom vsebinske in postopkovne uskladitve tega področja ter

- prenos pristojnosti za strokovna in administrativna dela za Odbor RS za poslovno odličnost iz Urada RS za meroslovje (MIRS) na javno agencijo, pristojno za podjetništvo (SPIRIT Slovenija, javna agencija).

S tem je bil izpolnjen prvi korak k udejanjanju ciljev iz Strategije poslovne odličnosti 2018-2030, vzpostavitev organizacije področja poslovne odličnosti na način, da bodo aktivnosti na tem področju lahko prispevale k večji konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Na podlagi sprememb Zakona o priznanju RS za poslovno odličnost (Ur. l. RS, št. 31/18) je bil s 1.1.2019 formalno izveden prenos strokovnih in administrativnih nalog iz MIRS na SPIRIT Slovenija.

Za uspešno izvajanje strategije pa je ključna vloga systemskega povezovalca v kabinetu Vlade RS, kakor tudi močna vloga SPIRIT Slovenija, ki se osredotoča na področje gospodarstva in pa vloga ministrstva, pristojnega za javno upravo, ki je pristojno za širjenje prakse odličnosti in kakovosti v javni upravi.

Ajda CUDERMAN
direktorica
SPIRIT Slovenija, javna agencija

Zdravko POČIVALŠEK
minister za gospodarski razvoj in tehnologijo
predsednik Odbora PRSPO

